

”Världens dyraste sjukhus” – och forskningfusket

Skandalerna kring Karolinska universitetssjukhuset, Karolinska institutet och NKS har varit många de senaste åren med skenande kostnader för bygget av det nya sjukhuset och forskningsfusket. SvD går igenom de viktigaste turerna.

Bild 1 av 4

Foto: Fredrik Sandberg/TT

SvD avslöjade skenande kostnader för NKS

En stor del av uppmärksamheten har rört bygget av Nya Karolinska. SvD:s Fredrik Mellgren och Henrik Ennart kunde i maj 2015 [avslöja](#) hur man hade sprängt utgiftstaket för bygget med över tio miljarder kronor.

Premium

Detta är en del av SvD:s digitala urval för dig som är prenumerant.

Den ökade kostnaden ska ha varit följden av så kallad ”knapring” som innebär att man tar bort vissa centrala delar ur avtalet för att klara budgeten, dessa läggs senare till, men då som ”tilläggsbeställningar.”

Efter SvD:s avslöjande [erkänner](#) dåvarande landstingsdirektör Toivo Heinsoo att kostnaden för att bygga Nya Karolinska stigit till 22,8 miljarder kronor trots att finanslandstingsrådet stått fast vid den ursprungliga summan 14,5 miljarder kronor.

[SvD kan också visa](#) att Skanska var det enda byggbolag som la anbud på att bygga Nya Karolinska och att de fick affären trots att de aldrig låg inom utgiftsramen. I ett hemligstämplat avtal beskrivs hur delar flyttats för att senare godkännas separat och på så sätt ge sken av att anbudet rymdes inom budgetramen.

SvD kommer över en [intern kalkyl](#) som visar att den totala kostnaden för Nya Karolinska fram till 2040 förväntas bli 61,4 miljarder kronor, inte 52 miljarder som landstinget tidigare hävdade. I summan ingår förutom byggkostnader även räntor och fastighetsunderhåll.

En aldrig diarieförd konsultrapport framtagen av landstinget visar att man redan 2013 flaggade för att Nya Karolinska skulle kunna bli världens dyraste sjukhus.

Första patienten på NKS: "Mardrömsupplevelse"

Foto: Lars Pehrson

Beslutet om Nya Karolinska fattades 2008 och målet var att det skulle vara klart 2015. Men bygget blev [kraftigt försenat](#) vilket leder till en fördyrning eftersom de, trots att sjukhuset inte är klart, har finansiella kostnader, och måste ordna vård på annan plats. Nya Karolinska väntas i mars 2016 att vara i full drift hösten 2018.

När den första patienten skrivs in på NKS den 20 november 2016 [beskriver hon det](#) i efterhand som en mardrömsupplevelse där personalen var så upptagna av att lösa alla tekniska problem att hon som patient glömdes bort.

Det fortsätter att [rapporteras](#) om teknik som inte fungerar och man tvingas täcka upp med gammal trådbunden teknik från det gamla sjukhuset för att klara patientsäkerheten. Den nya upphandlade systemet för larm och telefoner upphandlades 2014 och var då helt oprövat på sjukhus.

Skandalen med Paolo Macchiarini

Foto: Lorenzo Galassi/TT

Parallellt med att oegentligheterna kring bygget av NKS avslöjas av SvD börjar [historien](#) kring forskaren och kirurgen Paolo Macchiarini, som är verksam vid Karolinska institutet, att nystas upp.

Han anställs som gästprofessor på Karolinska Institutet under 2010. Samtidigt anställs han på deltid som överläkare på Karolinska universitetssjukhuset. Uppdraget var att utveckla artificiella organtransplantationer. Paolo Macchiarini ses som en strategisk rekrytering med statligt finansierade pengar.

Under 2011 och 2012 utförs tre operationer med konstgjorda luftstrupar på KS. Två av patienterna avlider senare, en lever, men intensivvårdas på sjukhus i USA. Har transplanterats ytterligare en gång med konventionell teknik. KS stoppar alla fortsatta operationer med syntetiska luftstrupar 2013.

2014 lämnas tre anmälningar där Macchiarini anklagas för forskningsfusk in,

bland annat av fyra läkare vid KS som visade att struparna inte fungerade.

Den externa granskaren Bengt Gerdin bekräftar att Macchiarini begått oredlighet i forskning och att de artificiella struparna inte fungerade.

KI:s etiska råd och dåvarande rektor ansåg 2015 att Macchiarini inte har gjort sig skyldig till forskningsfusk. Hans gästprofessur avslutas däremot och han får en tidsbegränsad anställning som forskare.

SVT sänder under 2016 dokumentärserien "Experimenten" där Macchiarinis forskning ifrågasätts. Flera på nyckelposter inom KI lämnar sina uppdrag: Urban Lendahl, sekreterare i KI:s Nobelkommitté, rektor Anders Hamsten, forskningsdekan Hans-Gustaf Ljunggren, rektorsrådet Jan Carlstedt-Duke. KI avskedar Paolo Macchiarini.

I dag har Macchiarini fällts för oredlighet i hittills två arbeten och utredning pågår fortfarande. Han är delgiven misstanke om grovt vållande till annans död samt vållande till kroppsskada.

SvD VIN & MAT:s NYHETSREVY – vintips och recept direkt i mejlkorgen

Bild 4 av 4

SvD avslöjar nytt misstänkt forskningsfusk

Foto: Maja Suslin/TT

I januari 2017 kan [SvD avslöja](#) att ett forskarteam på Karolinska universitetssjukhuset har behandlat runt ett 70-tal svårt sjuka patienter, däribland barn, med celler odlade från moderkakor. Behandlingen har dock gjorts utan att man har följt tillståndsprocessen eller gjort djurstudier.

– De har rusat rakt in i patienten med celler som man inte har definierat och inte har testat på djur. Man har antagit att moderkakscellerna är ofarliga eftersom behandling med andra celltyper visat sig fungera med få biverkningar, säger Katarina Le Blanc, professor i klinisk stamcellsforskning vid Karolinska Institutet.

Från sjukhusledningens sida har man känt till att den nu aktuella kliniska studien med moderkaksceller gjordes utan djurdata och att giltiga tillstånd saknades. Först efter tre år, 2014, skickades en ansökan till IVO, men den var ofullständig.

På IVO, Inspektionen för vård och omsorg, bekräftar man att Karolinska inte har några tillstånd för klinisk behandling med moderkaksceller. Det finns inte heller något donatorsgodkännanden av moderkaksvävnad som ska användas till behandlingen. Det enda tillstånd som finns är från mars 2015, fyra år efter att den första patienten behandlades. Men det tillståndet gav forskarna bara rätt att tillvarata och hantera celler från moderkakan i vanliga labb-lokaler på Karolinska i Huddinge.

Inte heller Läke medelsverket har utfärdat något tillstånd.

För [SvD](#) erkänner de ansvariga på Karolinska att fler patienter har fått cellbehandling utan att man haft tillstånd för det.

Samtidigt tar ansvariga på KS avstånd från studien och även om man har svårt att

förklara hur behandlingarna kunde pågå så länge så säger ledningen att man ska göra allt för att det inte ska upprepas.